

1. KAPITEL

1914

FØR KRIGEN.

Billedet af Danmarks økonomiske Situation viste ikke en Hus- holdning i Ligevægt, men en Udvikling med udpræget Tendens, en stadig voksende Heldning i en bestemt Retning, der hos dem, der fulgte Symptomerne, maatte vække og faktisk hos mange vakte alvorlige Betæneligheder med Hensyn til Indvirkningen paa Kroneværdien.

For at antyde Udviklingen skal først citeres spredte Udtalelser fra Seddelbanken i Aarenes Løb:

Rubow: Nationalbanken 1878—1908 S. 16.

»Allerede i 1881 var den økonomiske Bevægelse begyndt, der i Løbet af en halv Snes Aar forvandlede Danmark fra Kreditor til Debitor overfor Udlandet, Underskuddet paa Landets Betalingsbalance udlignedes i Begyndelsen ved betydelige Indfrielse af svenske og norske Statsobligationer paa danske Hænder og ved Salg af italienske, rumænske og amerikanske Papirer, der i 1860'ernes sparsommelige Dage var bleven indkøbte, men snart maatte Deficiten dækkes ved Eksport af danske Papirer til Udlandet, hvor Pengerigeligheden blev udpræget i 1883—84, medens Danmark trykkedes ved ugunstig Handelsbalance. Mod kommende Aars vældige Gældstiften drejede det sig dog endnu kun om Klatskillinger, i 1884 ansloges 30 Mill. Kr. danske Papirer at være paa udenlandske Hænder foruden 22 Mill. Kr. Store Nordiske Telegrafaktier; men desuden skrumpede Storbankernes og Finansministeriets Beholdninger af udenlandske Valutaer ind fra Aar til Aar.«

Nationalbankdirektør *Levi's* Foredrag i Nationaløkonomisk Forening 1884, der fremhævede det uholdbare i de senere Aars stigende Merindførsel væsentlig af Luksusvarer og andre Forbrugsartikler, og stiller det stigende Forbrug i Forhold til stigende Arbejds løn.